

Cass. 24. ord. 4

INNOCENTII
CIRONII
OPERA
IN IUS CANONICVM,
QVORVM ELENCHVM SEQVENS
PAGINA EXHIBET.

QVINTA COMPILATIO
EPISTOLARVM
DECRETALIVM
HONORII III. PONT. MAX.

Nunc recens è tribus vett. M.SS. in lucem data,
& Notis illustrata,

Studio, & industriâ **INNOCENTII CIRONII**,
Iuris vtriusque Professoris, Canonici, ac Ecclesiæ,
& Academiae Tolosanae Cancellarij.

*Cum duplici Indice, primo, Titulorum, altero rerum
verborumque Alphabetico.*

TOLOSÆ,
Apud **PETRV M BOS C.**

M. DC. XLV.
Cum privilegio Regis.

Ex Bibliotheca D. N. Andree Lucie Treviño, a Sarnanico

VIR O
ILLVSTRISSIMO

DOMINO,

D. PETRO SEGVERIO

FRANCIÆ CANCELLARIO,

INNOCENTIVS CIRONIVS

ONVMENTVM istud Iuris Pontificij diu latuit penè obliuioni mandatum, ita vt postremis temporibus eruditorum etiam diligentiam effugerit. Nec mirum, si tandiu tenebris obuolutum remansit, si luce caruit quâ posset illustrari, & in apertum prodire, Solem Gallia non habebat. Et licet summa Ecclesiastici Iuris sydera eduxerit, verus tamen Sol deerat, quem ad hæc tempora mundi Opifex seruauit. Te, inquam, huius regni Nomophylacem, Patrem Francici Imperij, Βασιλείαν ἀπόρροον

toutes saisies & exploits nécessaires, sans demander aucune permission : Car tel est nostre plaisir, nonobstant clameur de Haro, Chartre Normande, ou autres lettres à ce contraires. Donné à Paris, le 16. iour de Septembre, l'an de Grace mil six cens quarante cinq. Et de nostre Regne le troisieme. Signé par le Roy en son Conseil, CRAMOISY. Et scellé du grand scel en cire jaune, sur simple queüe.

ROY EN SON CONSEIL LA GRACE DE DIEU ROY

Ledit Pierre Bosc a transporté la moitié de sondit Priuilege à Arnaud Colomicz.

Acbeué d'imprimer pour la premiere fois, le 15. Octobre 1645.

QVINTA
 COMPILATIO
 DECRETALIVM,
 CVM NOTIS.

TITVLVS I.

De Constitutionibus.

*HONORIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM
 Dei, dilecto filio, Magistro Tancredo, Archidiacono Bono-
 niensi, salutem, & Apostolicam benedictionem.*

CAPVT I.

NOVÆ causarum emergentium quaestiones novis exigunt
 decisionibus terminari, ut singulis moribus, competentibus
 remedijs deputatis, ius iurum cuique salubriter tribuatur.
 Licet igitur à quibusdam prædecessoribus nostris, per ea quæ
 suis temporibus sunt decisa, forma futuris negotijs provide
 sit relicta: quia tamen prodiga rerum natura, secundum varia-
 res multiplicium casuum, parit quotidie novas causas; nos quædam
 Epistolas Decretales super his, quæ nostris laborata temporibus, per
 nos, vel fratres nostros decidimus, vel etiam alijs de ipsorum consi-
 lio commisimus decidenda, compilari fecimus; & tibi sub Bulla no-
 stra duximus destinandas: quocirca discretionis tuæ per Apostolica
 scripta mandamus, quatenus eis solemniter publicatis, absque vilo
 scrupulo dubitationis utaris, & ab alijs recipi facias, tam in iudicijs,
 quam in scholis.

Non
 poui-
 tur.

PARATITLA
IN QVINQVE LIBROS
DECRETALIVM
GREGORII IX.

Auctore INNOCENTIO CIRONIO,
Iuris vtriusque Professore, Canonico, & Ecclesiæ,
ac Academiæ Tolosanae Cancellario.

*Cum triplici Indice, gemino Titulorum, tertio rerum
& verborum Alphabetico.*

TOLOSÆ,
Apud PETRVM BOSC.

M. DC. XLV.
Cum Privilegio Regis.

ILLVSTRISSIMO,
ET REVERENDISSIMO
DOMINO
D. CAROLO DE MONTCHAL,
ARCHIEPISCOPO TOLOSANO.

INNOCENTIUS DE CIRON FELICITATEM.

HABES, PRÆSVL ILLVSTRISSIME, laborum meorum fructum, quorum tu impensius rationem exegisti: serius quidem quam par fuit, si debitum; ocyus si rei pretium expenderis. Solent fœneratores obæeratorum moras vsuris amplioribus plectere: cessabit in meratio ista, quò enim magis diem subtraxi, eò minùs reum me profiteri audeo. Nec enim unquam mentem meam & animum ambitionis & gloriæ cæstrum impulit, cùm post illustres & præstantes Viros qui Iuri Pontificio manum admo-uerunt, meam addere superuacaneum existimârim. Quid ergo, vanum, imò ridiculum, dicta iam, excussa, discussâque decantare? Hoc facilè

PARATITLA
 IN QVINQVE LIBROS
 DECRETALIVM.
 LIBER PRIMVS.

De summa Trinitate, & Fide Catholica.

TITVLVS PRIMVS.

REGORIVS Nonus hunc Iuris Canonici Codicem ad exemplum Iustiniani compositum, à nobiliori parte inchoavit, quæ fidei & religionis Catholicæ summam respicit, & præsertim a tractatu de Summa Trinitate: cum ad postrema vsque tempora controuersia de ea diu exagitata quodammodo sopita, nec tamen omnino extincta fuerint. Trinitatis indiuisa substantia *ὁμοουσία*, ijs admodum ingrata fuit, ad quos Anij venenum peruénit. Hæc pestis diu grassata tam in Oriente, quàm in Occidente, causa fuit cur antiquum illum glorificationis hymnum, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto*, semper in Ecclesia decantari solitum, Synodus Nicæna augeri decreuerit hoc versiculo, *Sicut erat in principio, &c.* quem statim receptum fuisse, constat ex Vasionensi, seu Vafensi Concilio; vt hoc additamento vetustas, seu traditio Ecclesiæ demonstraretur. Cuius origo fluxit ex ipsius Domini verbis, *Euntes baptizate in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*. Et in eo fuit obseruantior ipsa Occidentalis, quod in fine cuiusque psalmi dictum hymnum subiunxerit; Orientalis verò post completos Psalmos, & Antiphonas, vt scribit Cassianus *lib. 1. cap. 8.* Sicut autem Trinitatis mysterium semper ab orthodoxa fide

Summa Trinitatis. Et magna fuerit observatio

OBSERVATIONES
IVRIS CANONICI
IN QVINQVE LIBROS
DIGESTÆ,

Ab INNOCENTIO CIRONIO I. V.
Professore, Canonico, Ecclesiæ, & Academia
Tolosanæ Cancellario.

*Cum duplici Indice, priore Caputum & Argumentorum; posteriore
rerum & verborum Alphabetico, ad calcem Oris.*

TOLOSÆ,
Apud PETRUM BOSCH.

M. DC. XLV,
Cum privilegio Regis.

IOANNI BAPT. CIRONIO,
EQVITI, IN SENATV
TOLOSANO PRÆSIDI,
ET COMITI
CONSISTORIANO.

INNOCENTIUS CIRONIVS
S.

SPICILEGIVM quod tibi do,
(Frater Colendissime) ex tenui
messe prodit : agrum litterarium
diutiùs tecum serui & excolui , at-
que ab incunabulis ad extremos vs-
que annos , quibus viuimus , id negotium per-
duximus. Lucubrationum nostrarum argumenta
semper communia fuere , & si quid dignum lau-
de , id tuæ operæ , consilio , & industriæ debe-
tur. Non equidem hanc *σαρχολογίαν* magni facio ,
quam potiùs *καρφολογίαν* appellare debeo , cùm ni-
hil ex assidua nostrorum studiorum cultura præ-
ter leues stipulas , paleasque tibi reddam. Sed

OBSERVATIONVM IVRIS CANONICI LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

CRIMEN FALSI QVOMODO SIT CAPITALE.

Cap. ad Audientiam explicatum, extra de crimine falsi, Cap. Nouimus. de verb. signif. & Cap. 2. de Clerico excommun.

IN *cap. ad audientiam 3. de crim. falsi* apud Gregorium, Urbanus III. falsi crimen de gradatione, præsertim in falsarijs diplomatum regionum puniri iubet. Innocentius III. præter pœnam regradationis & *rehabilitacionis*, eos iudici seculari puniendos tradi vult, *cap. 7. eod.* Falsum est autem, quod quidam ex his capitibus inferunt, grauius puniri falsatorem diplomatum Pontificiorum, quam Regionum; quod nunquam venit in mentem Innocentio III. qui cum esset summus Iuriconsultus hoc crimen maiestatis crimini affine esse, & ideo capitale non dubitauit in *l. 2. ff. ad l. fals. maiest.* & hæc est magnitudo commissi, quam intelligit Constantinus in *l. 22. C. ad l. Cornel. de falsi.* Quid ergo? mens fuit Innocentij III. falsatores litterarum non tantum Pontificiarum, sed Regiarum quoque præter regradationem seueriori pœna plectere, quod cum nullis canonibus aperte fuisset definitum, ipse primus statuit in dicto *cap. 7.* vt satis ipsemet indicat in *cap. nouimus. de verb. signif.* his verbis, *in nostro decreto contra falsarios edito.* Nostrium vocat, quod primus statuerit, vt crimen hoc ad iudicē secularē remitteretur, quod nec Alexander III. in Concilio Lateranensi, *parte 126. cap. 3.* nec Urbanus III. fecerant. Antea quidem id statutum fuerat à Carolo M. in suis Capitulis. vt ex Triburiensi Concilio *cap. 30.* refert Burchardus, & Gratianus in *Can. in memoriam. dist. 19.* in quo Imperator falsi pœnam ad legis Romanæ definitionem reducit, quoties inter-